

Συναξάρι τῶν ΡΕΔ' Ἱερομαρτύρων καί Ὁσιομαρτύρων Ἀγιορειτῶν
Πατέρων, + Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων.

Μονή Κωνσταμονίτου.

Στις σσ. 169-192 τοῦ κώδικα 107 τοῦ Καθολικοῦ τῆς ἄθωνικῆς μονῆς Κωνσταμονίτου, ὁ ὁποῖος γράφτηκε ἀπὸ τὸ μοναχὸ Δοσίθεο Κωνσταμονίτη, σώζεται αὐτόγραφο τὸ ἔργο του *“Νέον ὑπόμνημα τῶν νεοφανῶν ἱερομαρτύρων καὶ ὀσιομαρτύρων τῶν νῦν λαμψάντων ἀγιορειτῶν ὀσίων πατέρων κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν θανατωθέντων”*.

Στὸ ἔργο αὐτό, πολύτιμο ὄχι μόνον ἀπὸ ἱστορικῆς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀγιολογικῆς ἀπόψεως, ὁ μοναχὸς Δοσίθεος ἀναφέρεται κατ’ ἀρχὴν γενικὰ στοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια ποὺ ὑπέστησαν οἱ μοναχοὶ ποὺ διέμεναν σὲ ἀγιορείτικα μετόχια ἐκτὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, καθὼς καὶ ἀρκετοὶ προύχοντες τῆς περιοχῆς τῆς Θεσσαλονίκης, κατὰ τὴν ἐκδήλωση τῆς ἐπανάσταστος τοῦ 1821, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἐξειδικεύει τὴ διήγησή του, ἐπικεντρώνοντάς τιν σὲ τέσσερις πατέρες τῆς μονῆς Κωνσταμονίτου ποὺ μαρτύρησαν κατ’ αὐτὴν τὴν περίοδο - οἱ τρεῖς μάλιστα ἀπ’ αὐτοὺς στὴ Θεσσαλονίκη.

Στὴν εἰσαγωγή τοῦ ὑπομνήματός του ὁ Δοσίθεος ὑποστηρίζει κατηγορηματικὰ ὅτι *“καὶ οἱ νῦν θανατωθέντες ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ἅγιοι εἰσι βεβαιότατα. Διότι ἠγωνίσθησαν*

ὕπερ πίστεως Χριστοῦ οἱ μακάριοι, καὶ οὕτως εἰς τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἐκοιμήθησαν, πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν καλόγηροί τε καὶ κοσμικοὶ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην". Ὁ Δοσίθεος στὴ συνέχεια τῆς διηγήσεώς του διευκρινίζει ὅτι "ὅσοι γέροντες εὐρέθησαν τότε εἰς τὰ μοναστηριακὰ μετόχια ἔξω τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅλοι ἐφυλακώθησαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μὲ πολλοὺς προεστοὺς ἀπὸ τὰς πέριξ χώρας τῆς Θεσσαλονίκης" καὶ ὅτι ἀφοῦ φυλακίσθησαν στὸ Λευκὸ Πύργο καὶ ὑπέστησαν φρικτὰ βασανιστήρια ἐπὶ δύομισυ χρόνια, ἐκτελέσθησαν δι' ἀποκεφαλισμοῦ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀφίξη τοῦ Ρομποῦτ πασᾶ στὴ Θεσσαλονίκη. Ὁ Δοσίθεος Κωνσταντινῆς προσδιορίζει τὸν ἀριθμὸ αὐτῶν σὲ ἑκατὸν ἐξήντα τέσσερις ("ὄντες τὸν ἀριθμὸ ὅλοι, δύο φοραῖς ὀγδοήκοντα δύο...") καὶ καταγράφει τὸ ὄνομα τοῦ πλέον ἀξιόπιστου μάρτυρά του, τοῦ Χατζηγερμανοῦ τοῦ Σταυρονικητιανοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπίσης φυλακισθεῖ μαζὶ μὲ τοὺς προαναφερθέντες Ὅσιομάρτυρες, ἀλλὰ δὲν μαρτύρησε τελικὰ.

Στὴ συνέχεια τοῦ ὑπομνήματός του, ὁ Δοσίθεος ἀναφέρεται καὶ σὲ ἄλλες ὁμαδικές ἐκτελέσεις πὺν πραγματοποιήσαν οἱ ὀθωμανοὶ ("πολλοὶ ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀπετημήθησαν εἰς τὴν λαμπρὰν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης") γιὰ νὰ ὀδηγηθεῖ τελικὰ στὸ συλλογισμό: "λοιπὸν ἂν στοχασθῆ τις τοὺς ἀδίκως πεφονευμένους ἀδελφοὺς ἡμῶν χριστιανούς, ὁ ἀριθμὸς θέλει γενῆ καὶ εὐρεθῆ πολὺς σφόδρα, δηλαδὴ ὅσοι χριστιανοὶ ἀπετημήθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Θεσσαλονίκης".